

**Likabehandlingsplan och  
Plan mot kränkande behandling**

**Nya Dala förskola**

Läsåret 2010/2011

Bakgrund och innehåll Information om planen	sid 3
Lagtext	sid 3-4
Rättigheter och skyldigheter	sid 4
Begreppsförtydligande	sid 5
Vision Mål	sid 6
Förebyggande arbete	sid 6-7
Metoder för undvikande av kränkning Kartläggning och nulägesanalys	sid 7-8
När en kränkning observerats	sid 9
Kompetensutveckling Kvalitetssäkring	sid 10
Viktiga adresser	sid 11
Bilaga 1 Utredningsdokument med åtgärdsplan	sid 12
Bilaga 2 Uppföljning/utvärdering	sid 13

Kävlinge kommun  
Nya Dala förskola

## **Likabehandlingsplan och Plan mot kränkande behandling**

**Nya Dala förskola  
Läsåret 2010/2011**

### **Bakgrund och innehåll**

Detta dokument anger i enlighet med läroplan och hur vi ska handskas med olika förekomster av kränkande behandling eller diskriminering mellan barn och mellan vuxna eller vuxna och barn.

Denna plan gäller för all personal som arbetar på Nya Dala förskola.

Likabehandlingsplanen syftar till att värna och främja allas lika värde.

Förbud mot kränkande behandling syftar till kränkningar som inte kan kopplas till någon diskrimineringsgrund.

### **Information om planen**

Den är en del av vår lokala arbetsplan som finns tillgänglig för alla föräldrar på våra avdelningar samt på vår hemsida.

Planen revideras varje år inför ett nytt läsår.

Vi informerar på föräldramöten om planens innehåll.

Under inskolningsperioden får nya föräldrar information om planen.

Planen presenteras för föräldraråden.

Likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling ingår i den information vi ger våra vikarier.

### **Lag**

**Lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS nr:67)**

Lagen syftar till att värna och främja allas lika värde, förbud mot diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder samt annan kränkande behandling.

Tendenser till kränkningar och eller trakasserier skall aktivt bekämpas i enlighet med FN:s barnkonvention och vår läroplan(lpö98) samt lagen om likabehandling (060401).

Hot, våld, mobbing, rasism, trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling är **all personals** angelägenhet. **Detta har högsta prioritet på vår förskola.**

Den 1 januari 2009 förändrades lagstiftningen kring arbetet mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Barn- och elevskyddslagen som funnits sedan 2006 upphörde att gälla och **Skollagen och den nya Diskrimineringslagen tog över frågorna.**

Arbetet som rör kränkande behandling, där mobbning ingår, regleras nu genom ett nytt kapitel i **Skollagen (§14a)**. BEO (Barn och elevombudet) har förts över till Skolinspektionen som är tillsynsmyndighet över det nya kapitlet i Skollagen. Arbetet som rör diskriminering och trakasserier, förs över till den nya **Diskrimineringslagstiftningen** där alla tidigare lagar på området (ex Jämställdhetslagen) förs samman. De fyra Ombudsmännen (JämO, DO, HO, HomO) har slagits samman och bildat en ny myndighet Diskrimineringsombudsmannen (DO). DO utövar tillsyn över Diskrimineringslagen. Två nya diskrimineringsgrunder har införts vid årsskiftet; ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck.

Kravet på förebyggande åtgärder kvarstår och förstärks. **När det gäller kränkande behandling ska en årlig plan upprättas och när det gäller diskrimineringsfrågorna ska en Likabehandlingsplan upprättas.** Enligt BEO finns det inget som motsätter att planerna förs samman i ett dokument.

## Rättigheter och skyldigheter

### *Lpfö 98*

”Förskolan skall ta tillvara och utveckla barnens förmåga till ansvarskänsla och social handlingsberedskap, så att solidaritet och tolerans tidigt grundläggs. Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten skall präglas av omsorg om individen och syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattning och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra skall stödjas. Den växande rörligheten över nationsgränserna skapar en kulturell mångfald i förskolan, som ger barnen möjligheter att grundlägga respekt och aktning för varje människa oavsett bakgrund.”

”Förskolan skall vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande. Förskolans uppgift innebär att i samarbete med föräldrarna verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar”

” I samarbete med hemmet skall barnens utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar främjas.

### *FN:s konvention om barnets rättigheter*

#### Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

### *Föräldrabalken 6 kap. 2§*

Den som har vårdnaden om ett barn har ett ansvar för barnets personliga förhållande och skall se till att barnets behov blir tillgodosedda. Barnets vårdnadshavare svarar även för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till dess ålder, utveckling, och övriga omständigheter samt skall bevaka att barnet får tillfredställande försörjning och utbildning. I syfte att hindra att barnet orsakar skada för någon annan skall vårdnadshavaren vidare svara för att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas.

## Ansvar

Huvudmannen eller den huvudmannen utser, åläggs att vidta förebyggande åtgärder mot kränkningar och diskriminering. Varje förskola utformar årligen sin egen likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling utefter en gemensam grundplan.

## Begreppsförtydligande

*Kränkande behandling definieras som grov respektlöshet och bryter mot allmänna heders- och moralbegrepp om hur människor skall bemötas.*

Någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkning kan utföras av en eller flera och riktas mot en eller fler personer. Kränkningar kan vara ett uttryck för makt och förtryck.

*Kränkningar kan vara:*

- *Fysiska*
- *Verbala*
- *Psykosociala*
- *Text- och bildburna*

***Mobbning** är när en person vid upprepade tillfällen under en viss tid blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer.*

***Diskriminering** är kränkande behandling av individer eller grupper utifrån olika grunder såsom kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.*

***Indirekt diskriminering** sker när ett krav som framstår som neutralt, t ex krav på felfri svenska (när det inte är helt och hållet motiverat), i praktiken försämrar möjligheterna för vissa personer, i detta fall dem som inte har svenska som modersmål.*

***Sexuella trakasserier** avser kränkning grundade på kön eller kränkningar som anspelar på sexualitet.*

***Rasism** är en föreställning om att den egna folkgruppen är överlägsen, vilket grundar sig på en uppfattning om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa grupper som mindre värda och kan förtryckas, utnyttjas eller kontrolleras.*

***Främlingsfientlighet** avser motvilja mot grupper som definieras utifrån fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karaktäristika.*

***Homofobi** avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet och homo – eller bisexuella personer.*

## Vision

Inget barn utsätts för kränkande behandling eller diskriminering p.g.a etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, kön, funktionshinder eller sexuell läggning. Alla barn är vårt gemensamma ansvar.

Alla visar respekt för varandra, alla känner sig trygga och tar avstånd och agerar från våld hot och/eller kränkande behandling.

Vi vill att alla barn skall känna leklust och få utlopp för vetgirighet under sin vistelse hos oss. Att få leka på lika villkor, skratta, gråta att vara någons kompis i en trygg miljö.

## Mål

All personal i förskolan skall aktivt arbeta för att ta avstånd och motverka alla former av kränkande behandling mellan barn och mellan personal och barn. Detta arbeta utförs utifrån vårt tillsynsansvar. Tendenser till kränkningar och eller trakasserier skall aktivt bekämpas i enlighet med FN:s barnkonvention och vår läroplan, lpfö98, samt lagen om likabehandling och skollagen.

Alla som arbetar i förskolan skall:

- Visa respekt för den enskilda individen, barn-barn, vuxna-barn, vuxna-vuxna och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållnings-sätt.
- Aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer och grupper.
- Aktivt verka för att kränkningar aldrig skall förekomma.
- Varje incident av kränkande behandling skall resultera i en reaktion från vuxna i förskolan.

## Förebyggande arbete

- Vi som pedagoger är viktiga förebilder.
- Vi synliggör varje enskilt barns positiva utveckling i det dagliga arbetet genom dokumentation och arbete med barnens utvecklingsplaner och utvecklingssamtalen.
- Vi skapar en "vi-känsla" i gruppen där alla skall känna sig delaktiga.
- Allt arbete genomsyras av diskussioner och aktiviteter kring ledord som "tillit, respekt och ansvar", samt allas lika värde och rättigheter. Detta gör vi genom t.ex. litteratur, teater, rollspel, musik och skapande verksamhet.
- I våra pedagogiska samtal finns en möjlighet till att lyfta diskussioner kring personalens förhållningssätt i förhållande till lagstiftningen.
- Som pedagog måste man alltid ha "öppna ögon" och ta alla konflikter på allvar genom att föra en dialog kring det inträffade med barnen. Det är all personals skyldighet att vara mycket tydlig i markeringar när det gäller kränkande ord och handlingar. Vi skall alla reagera direkt, tydligt och hörbart. En bra kommentar är: På den här förskolan skojar vi inte på det här sättet. Även om barnen säger att det är "på skoj". Vi reagerar alltid aktivt på slag, sparkar, knuffar, fasthållning och utfrysning mm. Vi reagerar alltid aktivt på nedsättande kommentarer, svordomar, fula ord, suckar, miner, gester och förolämpningar.
- Vårt förhållningssätt innebär att påminna barn att alltid berätta för någon vuxen om barnet känner sig otryggt eller att någon annan är utsatt för något. Detta är inte att skvallra utan att hjälpa.

### **Lära genom olikheter**

När konflikter uppstår skall vi försöka förstå problemet och se vad som kan leda till just den konflikten. Alla inblandade skall ha samma möjlighet att göra sig hörd. Det finns aldrig en sanning utan det finns flera och vi måste lyssna på varandra. Alla har rätt till sin egen upplevelse. Genom detta tänkesätt finner vi vägar till lösning och skapar positiva mönster.

### **Metoder för att undvika av kränkning**

- Vi visar stark tro på barnets möjligheter.
- Vi behandlar barn och varandra som vi själva vill bli behandlade.
- Vi pratar med varandra inte om varandra.
- Vi tror att alla barn har en stark drivkraft att göra gott.
- Vi uppmuntrar positivt beteende hos barnen.
- Vid problem reflekterar vi tillsammans och visar att det finns många lösningar på problemet.
- Vi lär barnen ta konsekvenser av det som händer.
- Vi gör barnen delaktiga i verksamheten och problemlösningen.
- Vi upprättar gemensamma regler tillsammans med barnen.
- Vi ger barnen möjlighet
- Dagliga observationer görs kring barnens välmående.

### **Individen**

- Vi lägger stor vikt vid inskolningen. Det är då grunden till ett bra samarbete med föräldrar och barn läggs, handlingsplanen finns i lokala arbetsplanen.
- Vi visar barnen att det finns en kommunikation mellan föräldrar och pedagoger på förskolan.
- Individuella samtal där fokus ligger på egna tankar och känslor.
- Vi värnar om en god daglig kontakt för att bygga goda relationer med våra föräldrar.

### **Gruppen:**

- Alla skall medvetet arbeta för den goda gruppen.
- Den första tiden på terminen arbetar vi intensivt för att skapa den goda gruppen.
- Fokus ligger på gemenskap, samarbete och trygghet.
- Vi tillåter aldrig nedlåtande kommentarer eller handlingar. Vi ingriper direkt när barnen t.ex. svär eller retar varandra.
- Vi är observanta på barnens konflikter och hjälper vid behov till att lösa dem. Barnen behöver träna på att lösa konflikter, men vi hjälper barnen att bli vänner.
- Genom att berömma och bekräfta barnen, visar vi dem deras positiva sidor, detta motverkar kränkande behandling. Vi ska särskilt uppmärksamma de barn som tenderar att hamna utanför.
- Vi pedagoger är i närheten av våra barn, både ute och inne, för att kunna se hur samspelet är mellan barnen.
- Alla på förskolan använder ett vårdat språk.
- I förskolan delas det inte ut inbjudningskort till barnkalas/privata fester.
- Vi lägger stor vikt vid barnens lek. Där utvecklas barnen språkligt, socialt och kognitivt.

## Metoder som kan används som ett komplement

- Massage: (Beröring är lika viktigt som mat och sömn, med beröring förmedlar vi trygghet och kärlek, beröring ger lugn och ro.)
- Rollspel.
- Vi använder litteratur så som Grodan böckerna, Pricken mm.
- Sociogram: Genom observationer i barngruppen ser vi hur de samspelar med varandra.
- Samlingar.

## Barns delaktighet

Vi gör barnen delaktiga i en trygg miljö genom den vardagliga verksamheten. Exempel på aktiviteter för att skapa en god social samvaro är kompisso eller kompisshjärta där barnen tillsammans bestämmer hur vi är mot varandra. Handdockor som genom lek skildrar hur vi möter varandra. Varje avdelning skall starta varje läsår i augusti och september med att aktivt arbeta med utvald och redovisad metod i tematisk form. Denna metod skall sedan återkomma regelbundet, dock minst 1 gång per månad. Resultatet utifrån metodval skall ingå i den årliga kvalitetsredovisningen

## Kartläggning och nulägesanalys

Personal på förskolan är samtliga insatta i förskolans likabehandlingsplan/plan för kränkande behandling.

Den reviderade upplagan kommer att presenteras på höstens första föräldraråd och alla avdelningars/spårs föräldramöten.

På föräldramöte informera hur vi arbetar aktivt för att motverka kränkande behandling och mobbning.

På medarbetarsamtalen försäkrar rektor om insikt och kunskap kring planen.

### **Riskplatser inomhus där kränkning och diskriminering kan förekomma:**

De små rummen, i korridoren, i aktivitetsrummet och på toaletterna.

#### **Hur arbetar vi?**

Vi har många utrymmen vilket är bra ur verksamhetssynpunkt. Vi stänger inte dörrar. Vi delar upp oss i rummen/cirkulerar, är med barnen eller övervakar utan att störa.

### **Riskplatser utomhus där kränkning och diskriminering kan förekomma:**

Bakom kullarna, i den blivande skogen, i vindskyddet och bakom förråden.

#### **Hur arbetar vi?**

Vi försöker vara rörliga, vara där barnen är och cirkulera runt på gården. Vi tar tag i incidenter direkt och vid behov vara mer på lilla gården.

**När en kränkning observerats:** se bilaga 1

Upptäckande personal ingriper direkt genom att:

**Steg 1.** Fokusera på det kränkta barnet så att barnet känner sig trygg. Personalen diskuterar om den aktuella situationen med berörda som uppstått för att utreda vad som hänt och att förebygga så att det inte upprepas.

**Steg 2.** Vid allvarlig incident såsom allvarligt våld eller allvarlig psykisk kränkning eller om man anser att det är systematisk kränkning tar barnansvarig direktkontakt med föräldrar samt rektor samma dag.

**Steg 3. Åtgärdsplan och dokumentation** upprättas, senast nästkommande dag. Händelsen/händelserna nedtecknas skriftligt samt ett tydligt handlingsprogram upprättas för hur kränkningen skall upphöra. Den skall innehålla vilka åtgärder och vem som gör vad och när en uppföljning skall ske. Den skall träda ikraft omedelbart.

Alla berörda föräldrar skall informeras och få möjlighet att vara delaktiga.

Dokumentation och åtgärdsplan arkiveras i pärm "likabehandling" som förvaras i förskolans arkiv.

Vid behov kontaktas förskoleteamet.

**Anmälan till polis, sociala myndigheter eller arbetsmiljöverket sker om händelsen enligt lagens definition innehåller en kriminell handling. Anmälan görs av Rektor.**

**Uppföljning/Utvärdering** se bilaga 2

Åtgärdsprogram blir en naturlig del att hjälpa och stötta de barn som behöver utveckla sin sociala kompetens.

Samtal när kränkningar ej upphör (rektor, föräldrar, förskoleteamet och berörd avdelningspersonal).

Kontakt tas med sociala myndigheter när hemmet behöver ytterligare stöd.

### **Delaktighet och ansvar för denna plan**

Rektor är huvudansvarig för framtagande av planen

Ledningsgruppen konsulteras i arbetet med planen och granskar planen.

Vi går igenom planen på höstens första föräldraråd.

Pedagogerna går igenom planen inför varje termin.

På första föräldramötet på hösten informeras föräldrarna om planen. Föräldrarna har ansvar att ta del av den information som ges på föräldramötet om handlingsplanen.

*Vi bär alla, barn-personal-föräldrar ett gemensamt ansvar i det förebyggande arbetet. Tillsammans skapar vi en miljö präglad av omsorg och engagemang för varandra.*

### **Kompetensutveckling**

Rektor skall vid medarbetarsamtal ta reda på vilka behov av kompetensutveckling personal har inom detta område. Utifrån dessa samtal planeras kompetensutvecklingen på enheten.

All nyanställd personal får information av avd.personalen om handlingsplanen.

### **Kvalitetssäkring**

Likabehandlingplan/plan mot kränkande behandling förankras hos all personal. Personal och ledning håller sig ajour med forskning, undersökningar och metoder inom området.

I arbetslagen sker regelbundna diskussioner. Observationer och kartläggningar i barngrupp ligger till grund för dessa diskussioner.

I vår årliga kvalitetsredovisning skall likabehandlingsplanen utvärderas och revideras.

I början av varje läsår skall ny likabehandlingplan/plan mot kränkande behandling arbetas fram.

Undersökningar om barnens trivsel samt föräldrarnas upplevelser genomförs årligen genom vårt kvalitetssäkringssystem Qualis.

### **Framtagande av planen.**

Planen har utarbetats av förskolans ledning.

Referensgrupp är förskolans ledningsgrupp samt arbetsplatsombud för Kommunal och Lärareförbundet.

Planen är reviderad 081201, 090831 och 100831. Nästa utvärdering sker 110615 och revidering 110831.

Gunilla Fridh  
Rektor Nya Dala förskola

**Viktiga adresser:****BO – Barn- och elevombudsmannen**

Barn och ungas rättigheter

[www.skolverket.se](http://www.skolverket.se)E-post: [skolverket@skolverket.se](mailto:skolverket@skolverket.se)**JämO – Jämlikhetsombudsmannen**

Diskriminering på grund av kön

[www.jamombud.se](http://www.jamombud.se)e-post: [info@jamombud.se](mailto:info@jamombud.se)**DO – Diskrimineringsombudsmannen**

Diskriminering pga. etniskt bakgrund

[www.do.se](http://www.do.se)e-post: [do@do.se](mailto:do@do.se)**HO – Handikappombudsmannen**

Diskriminering pga. funktionshinder

[www.ho.se](http://www.ho.se)e-post: [info@ho.se](mailto:info@ho.se)**HomO – Ombudsmannen mot diskriminering pga sexuell läggning**

Diskriminering pga. sexuell läggning

[www.homo.se](http://www.homo.se)e-post: [homo@homo.se](mailto:homo@homo.se)

**Bilaga 1:**

**Utredningsdokument för Lackalånga förskola.**

Utredningsdokument gällande misstanke om kränkande behandling.

Berört barn: \_\_\_\_\_

Datum och händelse:

---

---

---

---

---

Samtal:

---

---

---

---

---

Genomfört av: \_\_\_\_\_

Information till föräldrar kontaktade av: \_\_\_\_\_

Eventuella kommentarer:

---

---

---

Åtgärder:

---

---

---

---

---

Vem gör  
vad: \_\_\_\_\_

---

---

---

---

Uppföljning, datum och ansvarig:

---

## Bilaga 2

### Uppföljning/utvärdering av aktiva åtgärder

#### Vad är målet?

---

---

Vilka åtgärder har satts in?

---

---

Vad har genomförts hittills?

---

---

Hur har det gått? Resultat så långt?

---

---

#### **Analys:**

Varför blev det som det blev?

---

---

Var det något som inte fungerade?

---

---

#### **Värdering:**

Ska insatserna fortsätta?

---

---

Stämmer det vi gjort med handlingsprogrammet?

---

---

#### **Reflektion:**

Ska insatserna kompletteras eller förändras?

---

---

Vilka slutsatser kan vi dra?

---

---

Vem gör vad och när?

---